

MCDB 150 Nüfus Artışının Küresel Sorunları

17. Ders Dökümü

31 Mart 2009

Profesör Robert Wyman: Son dersimizde Çin'in nasıl uzun süredir bu çok yoğun fakir köylü nüfusuna sahip olduğundan bahsetmiştik ve bunun ne sebeple olabileceği konusunda bazı ihtimalleri tartışmaya başlamıştık. Çin'in sadece daha yüksek bir doğurganlık oranı olduğu ihtimalinden bahsettik ve bu, kabaca doğru değildi. Avrupalıların ve Çinlilerin nüfuslarını kontrol etmek için ikisinin de yöntemleri olduğunu öğrenmiştik. Bu, yöntemlerin tamamen eşit olduğu anlamına gelmiyor, oldukça zıttılar. Bildiğiniz gibi Avrupalı yöntem geç evlilikti, yarım kalan evliliklerdi, insanların yarısına yakını % 40 veya % 50'si hiç evlenmiyordu ya da belirli bir zamanda ayrılıyorlardı, (büyük bir kısmı evlenmiyor ya da geç evleniyordu anlamında)---fakat evlendiklerinde doğurganlıklarında hiç sınırlama olmadığı görülüyordu ve bu yüzden insanların yarısının son sürat gitmesi doğurganlığı yüksek tutuyordu.

Çin'de ise, kız çocuklarının % 10'u ile % 25'i arası aslında doğumda öldürülüyordu, geri kalanların hepsi evleniyordu fakat evliliklerinde çok düşük doğum oranları oluyordu. Sonunda, zamanımız olacağını sanmıyorum fakat olursa sizlere bu düşük doğum oranının doğurganlığı kontrol etmek için bilinçli bir çaba değil de kültürün bir sonucu olduğunun bazı kanıtlarını göstereceğim. Sizlerle geçen sefer bunu tartıştık; bu sonucu size verdim fakat hiçbir veri göstermedim, bu konuda çok fazla veri var. Şimdi Çin ile Avrupa arasındaki farkın ne olduğuna dönelim, neden bu denli farklılar?

Öğrenci: Sadece bir sorum olacak; bu kültürel programlamanın daha önceki bazı aşamalarda tasarlandığına ne derece inanıyorsunuz, merak ediyorum.

Profesör Robert Wyman: Tasarlanmak derken bilinçli bir şekilde yapılmış mı demek istiyorsunuz? Hayır, insanların hiçbir fikri olmadığını düşünüyorum. İnsanlar çeşitli kültürel kurallara itaat ederler, kültürel kurallar rastgele oluşur. Antropologların kültürleri incelediğini ve kültürün çok esnek bir şey olduğunu, oldukça sık bir şekilde değiştiğini görebilirsiniz. Eğer bu değişim gerçekleşirse insanlar bunu sürdürür ve bütün bir kültür oluşur. Eğer böyle olmazsa, ya insanlar bunu tekrar değiştirir ya da kültür yok olur. Birçok kültür zamanla yok olmuştur.

Kültürel gelişimin de biyolojik evrim gibi oldukça benzer kuralları izlediği görülür. Biyolojide de genlerin rastgele değiştiği görülür, kozmik ışın size çarpar ya da sigara içersiniz, ya da buna benzer bir şey, ve kök eşler değişir ya da bir parça kromozom dışarı çıkıp tekrar içeri girer, kendisini ve bir çok değişikliği yerleştirir. Bunlar genelde olumsuz değişikliklerdir fakat nadiren de olsa iyi bir değişim var. Eğer değişim olumlu ise muhtemelen bu, bireyin daha fazla çocuğu olacak, bu yüzden gelecek nesilde ve devamında bu genin daha fazla kopyası olacaktır. Evrimin temel hikâyesini biliyorsunuzdur.

Kültürel evrim de aynısı gibi olabilir; insanlar kültürlerini moda ve kim bilir daha neler bazında değiştirirler. Tüm dünyada gördüğümüz doğum oranındaki büyük azalmanın bile çok fazla trend yönü olduğuna dair birçok kanıtımız var. Küçük bir grup onu bir kez benimsediğinde herkes etrafına bakar ve bu fikri severler; verimlilik bir taş gibi düşer; ve bu ekonomik, eğitimsel, şehirselsel değişimlerden oldukça bağımsız ve önce olur, bir çok dersimiz bunu göstermiştir. Bir şey küçük bir grup tarafından, belki de

belirsiz nedenlerle benimsendiğinde insanlar bundan hoşlanı; bu, giydiğiniz elbiselere ya da bir şeylere benzer, mantıksallığı yoktur, fakat gerçekleşirse kültürün içine yerleşir.

Hayır, bu uygulamaların hiç birinin şimdi bizim onlara yüklediğimiz amaçlar için ortaya konulduğuna dair bir kanıt olduğunu sanmıyorum, fakat bunlar bu kültür için ekolojik ve kültürel içeriğin geri kalanında işlenmiştir ve böylece süregelmiştir. Bu çok önemli, iyi bir soru, kültürden bahsetmenin çok önemli bir yoludur. Öyle ki, biyolojik şeylerin geliştiği aynı yolla gelişir; bugün söylemek istediğim şeye uygun bir giriştir.

Kültürün en güçlü yanlarından biri ailedir. Çinli kültüründe, diğer birçoğunda olduğu gibi, aile Çinlilerin kültürünün tam ortasında yer alır; aile ve birbirlerine olan sorumlulukları. Avrupa'daki ailelerin ne kadar gevşek bağlı olduğundan bahsettik ve ben biraz geriye gideceğim. Buna daha sonra değineceğim. Çin'de aile bağları çok daha sıkıdır. Aile çok daha fonksiyonel bir birimdir. Bu bağlılık Çin'de uzun süreler Konfüçyüs ilkeleri tarafından emredildi. Bu ilkeler mesela kadınların erkeklere, çocukların ailelerine ve büyüklerine mutlak itaat etmesini gerektiriyordu.

Aileler ve çocukları arasındaki ilişki oldukça önemlidir ve Çin'de çocuklar evlerinden ayrılmadılar. Size anlattım hatırlarsanız; Avrupa'da Charles Dickens yedi yaşında iken evden ayrılır ve çalışır, insanlar da değişik yerlerde hizmet vermek üzere ya da çıraklık yapsınlar diye dışarı gönderilirdi. Elbette ki Çin'de her şey oldu ama en sıra dışı şey çocukların evde tutulması ve aile mülkünde çalışmalarıydı. Aileler çocuk için bir eş seçti, tekrar Avrupa'da insanlar evden ayrıldılar ve dengesiz dedikleri evlilikleri yaptılar, büyük ihtimalle aşk evlilikleri, fakat aileleri bu evliliğe karışmadılar. Çin'de çocuk, evlilik sonrası ailesiyle beraber yaşamaya devam etti ve gelin onlarla beraber yaşadı, bu çok çok sıradan bir durumdu.

Evli çocuklar için ekonomik olarak ayrı bir ünite yoktu. Baba yaşadığı sürece aile mallarını o kontrol etti, çocukların kendi sahip oldukları para ve malları yoktu, hepsi babanın kontrolündeydi ve yaşlılıklarında aileye destek olmaktan sorumlu olan toplum değil, çocuklardı. Bu, aynen karşılıklıydı ve kültür içerisinde adeta ayarlanmıştı. Ailenin çocuklara karşı sorumlulukları vardı ve çocukların da ailelerine karşı sorumlulukları vardı. Aileler çocuklarını gençken bakarlar, onlar için toprak temin ederler, toprak miras kaldığında ise çocuklar buna karşılık olarak ailelerini yaşlılıklarında bakarlar.

Ebeveynlerinizin ailesinde yaşamının çok muhafazakar bir etkisi var çünkü önceki nesil genç nesle geleneklerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını dikte etmeye yönelir; ve önceki nesiller tanım olarak muhafazakardırlar çünkü birçok şeyin eski yöntemleri ile büyütüldüler, süregelen modernlikler olabilir fakat onlar genellikle bunu kabullenmezler. Doğurganlığa, erkek çocuk tercihine gelince, 17 yaşında olan bir erkek 13, 14, 15 yaşlarında bir kızla evlenir ve erkek, annesinin buyruğu altındadır, kız bu eve taşınır ve sadece 13 yaşındadır, herkesin buyruğu altındadır; kayınvalidesi hemen hamile kalıp erkek bir çocuk doğurması konusunda ısrar eder.

Kayınvalide bunu "Oğlumun yararı için" diyerek tanımlamaktadır. Kültürel olan şudur ki o bunu yapıyor, böylece oğlumun aile isminde adı geçecektir. Oğlum için iyi bir şeydir. Fakat zaman modernleştikçe oğul galiba bunu istemiyor. Kendi hayatını, kendi eşiyile ve daha da fazlasını yaşamak istiyor, fakat onların az gücü var, oğul ve gelinin

az gücü var. Ailede güçlü olan kişiler büyük anne ve babalar, bundan dolayı da kültürde özellikle de doğurganlık konusunda bu çok tutucu bir faktördür.

Bahsettiğim gibi, vazgeçtikleri otonomi ve böylesi mutlak bir itaatle yaşadıkları için, bunun karşılığında, çocuklar çoğunlukla ailelerinin kontrolü altındadırlar. Çin'in çoğu yerinde ve tarihin farklı zamanlarında babalar, eğer çocuk itaatsiz olursa onu öldürme hakkına sahipti. Bu, kanuna aykırı değildi. Bunun karşılığında, her yaştaki çocuklarına destek vermeliydiler, eş bulmalıydılar ve sonraki nesle kaynak sağlamalıydılar ve esasında bir anlamda sonraki nesle aktarılan tek kaynak anlamına gelen, genelde köylülerin sahip oldukları tek kaynak olan, biraz toprak verilirdi.

Özellikle İngiltere'de ve Avrupa'nın geri kalan çoğu yerinde, insanlar babanın ölümünden sonra toprağın sadece en büyük oğula verildiği "primogeniture" sistemini uyguladılar ve bundan dolayı da hisseler, (paylar) anne babanın sahip oldukları toprağın miktarı ne olursa olsun beraber tutulurdu. Çinliler "primogeniture"yi (en büyük çocuk olma önceliği) uygulamadılar. Uzun bir süreyi kaplayan birçok yerden bahsediyoruz, bu yüzden eminim ki bunun uygulandığı bazı yerler olmuştur, fakat genel olarak Çinliler "primogeniture"yi uygulamadılar. Babanın ölümüyle ailenin toprağı kaç tane oğul varsa onların arasında paylaşılırdı. Bunun şu faydası vardı ki kimse zorlanmıyordu ve bunun böyle olmasının kültürel sebeplerinden biri de çocukların toprakla bir aile kurabilmesi, çocuk sahibi olabilmesi ve erkek oğul sahibi olabilmeydi, böylece kimse geleneksel Çin kültüründeki erkek çocuk sahibi olamamanın dayattığı dayanılmaz durumu yaşamak zorunda kalmayacaktı. Erkek çocuğunun olmalıydı, bunun için de bir eşin olmalıydı. Eşinin olması için de onu biraz olsun bakabilecek imkânların olmalıydı ve bu yüzden aile sana toprak vermeliydi.

Çin'deki bu aile toprağının bölünmesi faktörü, Çin'in bütün ekonomik durumunu büyük ölçüde etkilemiştir; tabi ki nüfus arttıkça bu pay edilen toprak alanının daha da küçüleceği anlamına geliyordu ve bu da daha küçük toprak parçalarının ancak bir aileyi geçindirecek seviyeye inmesi demekti. Ve Çinliler de pekâlâ bunun farkındaydılar. Bu durumu özetleyen bir Çin sözü der ki, "servet (zenginlik) aynı ailede üç nesil boyunca nadiren devam eder." Siz bir Çinliyseniz ve bunu söylerseniz, aynı sözden bizim batı dünyasında da vardır fakat ikisi de çok farklı anlamdadırlar. Çin'dekinin anlamı, eğer bir servet sahibiyse, eğer zenginseniz, erkek çocuklarınızı da içeren çocuklarınıza bakabileceksinizdir. Eğer daha çok erkek çocuğa sahipseniz toprağınızı daha küçük parçalara bölmek zorundasınızdır ve bu yine fakirlik seviyesine döneceğiniz anlamına gelmektedir.

Batı'da böyle bir şeyden bahsettiğimizde ise ilk kuşak çok çalışmıştır, bir anlamda onurludur ve para kazanır. İkinci kuşak, anne babalarının çalışmalarını görmüştür ve bu iş ahlakını edinmiştir, fakat onların çocukları ve hatta torunları ise biraz olsun zengin büyümüştür. Onlar çürük elmadır ve çok çalışmazlar. Aynı kültürel etki ikisinde de aynı şekilde görülür ki bu da zenginliğin uzun sürmediğidir fakat birinde sebep toprağın paylaşımının eşitsizliğindeyken birinde sebep bireyin (kişinin) kendi karakterindedir. Malthus bu sözü biliyordu ki bu söz Çin'de çok meşhurdur, bundan dolayı Malthus bu sözü biliyordu ve bunun hakkında 200 yıl öncesinde yazmıştı ve bu söz hala o kadar yaygın ki birkaç yıl önce New York Times' da bunu bir Çin atasözü olarak okumuştum.

Yine bu, çocukların diğer ev giderlerini karşılayabilmek için evi erken yaşlarda terk ettiği Avrupa örneğiyle zıtlık göstermektedir. Çok ilginç bir şekilde ki onlar bu

durumun bir kanıtı olarak kendi eşlerini seçerler ve dünyanın birçok yerinde birisi evlendiğinde böyle sıkı sıkıya aileler görürüz ki bunun bir kaydı vardır, tescili vardır, aile hazinesi olarak tutulan kişisel bir aile kaydı ya da resmi ya da yaşadığı yere ait olan, veya dini bir kayıt mutlaka vardır ve sıkı aile bağlarının, evliliklerin olduğu bütün bu ülkelerde düğünlere tanıklık eden, “evet bu doğru, gerçek” diyen akrabaların uzun bir listesi vardır. İngiltere’de değil ama liste şöyle ki; iki kişi bir kiliseye gider ve bir rahip ya da papaz onları evlendirir ve hepsi budur. Aile de işin içinde olabilir fakat bununla ilgili yapabileceği hiç bir şey olmaması gerekir ve yasal olarak da yapabileceği bir şey yoktur.

Evlilikten sonra, eğer ki onlar babanın eve ait olan mirasını alan en büyük oğullar değilse, kendi evlerini kurmak için başka bir yere gider ve ayrı bir şekilde yaşarlar. Evlenir evlenmez ailelerinden ekonomik olarak bağımsızlıklarını kazanırlar. Verilen bir bilgiye göre, kuzeybatı Avrupa’nın % 75’lik bir kısmında çocuklar ailelerinin yaşadığı yerlerde bile yaşamıyorlar, bu yüzden artık çok yakın oldukları zamandaki gibi değiller, çünkü uzağa taşındılar.

Yine tekrarlayalım, bağımsızlık sistemi, yani Avrupa sistemi için birçok şeyin bir arada uygun hale getirildiği kültürlerde bütün bunlar ancak yaşlıların desteklenmesi şartının sağlandığı durumlarda gerçekleşebilir. Çin’de ise gençler, yani çocuklar, yaşlılarına bakma sorumluluğuna sahiptirler ve bu böyle olmalıdır; bütün yaşlılara bakılmalıdır ve eğer bazı Avrupalı yaşlılar biraz olsun destek görmeselerdi kültür de başarılı bir şekilde evrim geçirmezdi.

Tuhaf bir şekilde, Avrupa’da yaşlılara bakma sorumluluğu çocuklarda değil de toplumdadır. 1598’den beri--parlamentonun ve bu da 1589’dan uzunca bir zaman önceydi-- ülkenin her mahallesinde her yıl fakirler için bir sorumlu atanırdı ve bu kişi her mahallede genellikle yaşlılardan oluşan fakirlerden sorumluydu. Onlar sadece gerçekten fakir olanların kendilerine gelip yardım isteklerine karşılık verme görevine sahip değillerdi, bunun yanında ayrıca bir de kimin fakir olduğunu da belirlemeliydiler. Fakirler belki de çok çaresizdiler, ya da çok gururlu ya da bilmiyorlardı işte, yine de onlar çıkıp kimin fakir olduğunu belirleyecekti. Amerika’da özellikle de refah devleti olmamız konusunda oldukça çok tartışmaktayız ve yoksullara yardım eden kurumlarımızın hizmetlerini reklâm yapmak ve müşterilerini çekmek için ne kadar gayret sarf etmesi gerektiği üzerine çok tartışıyoruz.

1598 İngiltere’si de tabii ki aynı sorunla yüzleşti ve ardından parlamento, toplumun görevinin çıkıp yardıma ihtiyacı olan insanları bulmak ve belirlemek olduğuna karar verdi. Sorumlu olarak tespit edilen kişilere bunun için kaynak sağlayacak yeterlilikte vergi koyma yetkisi de verildi. Yasa oldukça açıktı ve huzuru sağlamadaki temel görev mahallenindi; olan şey işte buydu.

Çocuk ile anne baba arasında tanımlanan doğrudan bir zorlama yoktu. Bir ebeveyn çocuğuna destek vermeyebilirdi ve ondan destek talep etmeyebilirdi. Arka bir kapı vardı, bir kaçamak noktası ki mahalle fakirlere bakmadaki görevini yerine getirdiğinde, çocuğa bunun masraflarını ödemesi talebinde bulunabilirdi ki bundan dolayı da çocukların sorumluluktan tamamen kurtulduğu söylenemezdi. Bu sadece çocuklar farklı bir yerde yaşıyorsa oluyordu ve bu da oldukça yerelleştirilmişti, uygulanması çok zor olan bir şeydi ve en basitinden bunun sorumluluğu topluma ait olan bir şeydi.

Koloni Amerika'sı da aynı yöntemi uyguladı ve gerçekten de, ya evlilik dışı hamile olan, kocası ölen, savaşa giden ya da başka bir şey işte her neyse, hamile kadınlar doğurmak üzereken bir nevi bir köyden bir diğerine takip edildiler. Çünkü orada yaşayan insanlar biliyordu ki eğer çocuk o köyde doğarsa, bundan sonrasında da çocuğa ve anneye, fakirlere yardım etmek toplumun görevi olduğu için, yardım etmek zorunda kalacaklardı ve gerçekten koloni Amerika'sında o zamanlar buna benzer birçok korkunç ve iyi olmayan hikâye vardı.

Böylece elinizde iki farklı model olmaktadır. Bunlardan biri, elbette sadece Çin ile sınırlı olmayan, çocukların özellikle de doğurganlık durumunda büyük annenin, genelde ise büyük baba ve büyük annenin elleri altında oldukları Çin modelidir. Bu yüzden hareket aslında çok da esnek değildir. Bu büyük neslin inandığı şeydir. Hâlbuki Avrupa'da çocuklar dışarıya açılırlar, kendi evlerini hayatlarını kurarlar ve kültürel alanlardaki değişikliklere daha kolay tepki verebilirler.

Oldukça tuhaftır ki, en büyük erkek çocuk olarak sen babanın ölümünden sonra toprağın sadece en büyük oğla verildiği sistemin sonuçlarından biri olarak toprağı bir arada tutarsın ki böylece, köylü sınıfında, son derece fakir olan büyük bir köylü sınıfına rastlamazsınız; köylülerin çok da fena olmayan miktarda toprağı vardır. Fakat küçük erkek çocukların tümü şehirlere giderler ve topraklarını terk etmeye zorlanırlar. Demografik olarak genellikle evlenmek için gerekli olan güce gerek duymazlar çünkü şehirlerde bu gücü elde etmek çok zordur. Asla evlenmezler, asla çocuk sahibi olmazlar ve daha önce de bahsettiğim gibi şehirlerdeki ölüm oranları inanılmaz bir şekilde o kadar yüksekti ki şehirdeki insanlardan nerdeyse her nesilden yaklaşık üçte biri ölüyordu ve nüfus döngüsünün devamı için kırsal kesimden yeni göçler olmalıydı.

Yine de şehirlerde, hala oldukça büyük miktarda tamamen işsiz ya da neredeyse işsiz bir nüfus vardı. Peki, ne yaptılar? Orduya katıldılar, büyük ordular insan gücü gerektirdiği için, özellikle de erkekler için ordu, en büyük işverenlerden biriydi. Bazı tarihçilere göre Avrupa'nın saldırganlığı, koloniler için yayılması ve bu dönem boyunca içinde olduğu sürekli savaşların hepsi, ordudaki bunca sayıda genç insandan kaynaklanmıştır; çünkü onlarla bir şeyler yapmalıydılar. Ya da tam tersine, bu kadar genç insan ordu için vardı ve onlar hükümdarların yapmaya inandıkları şeyi yapmak için orduya alınmışlardı. Onlar aynı zamanda şehirde yaşamlarını sürdürdüler ve birçok alanda çiraklık yaptılar. Ufak boyutlarda tüccarlık yaptılar ya da bazı el işi üretimi yaptılar ve yine bazı tarihçilere göre; şehirde kendi başlarına idare etmeye çalışan bu kadar çok sayıdaki erkek nüfus, sanayi devriminin temellerinden birini oluşturmuştur.

Bu iki sistem, Çin ve Avrupa sistemi, gerçekten de tamamen birbirinin zıttı idi ve Çin'deki sistem bir anlamda daha insafliydi çünkü Avrupa'da çocuklar aslında bir nevi kurban edilirdi, uğurlanırlardı, onlara hayatta iyi vakit geçir ya da görüşürüz denilirdi; oysaki Çin'de bunu kimse yapmazdı. Çin'de çocuklar hem duygusal olarak hem de ekonomik olarak daha güvenli ancak çok fakir olan ailenin güvenli kollarında, toprağında, evde tutulurdu. Görünen o ki aileye sıkı sıkıya olan bağlılık, büyüklere saygı ve ergen gençlerin isyanının olmaması vs. gibi Çin kültürünün merkezinde olan bu uygulama da bununla beraber olan bütün iyi özellikler, Çin'in bu kadar uzun süre Malthus sefaletini çekmesinin bir sebebi olabilir. İnsanların hayatlarını sürdürdüğü bu toprak parçaları o kadar küçülmüştü ki, son sınırına kadar dayanmış durumdaydı.

Peki, şimdi insanları toprakta tutan bu durumun sonucunu, istatistiklerde görebiliriz. Esasında Çinliler ve başka herkes tarafından gözlemlendiği kadarıyla Çin büyük bir fakir köylü denizi olmuştu. 1900'lerin sonuna kadar, Çinlilerin % 94'ü köylerde yaşıyordu ki bu da onların tarımsal oldukları anlamına geliyordu. Bunun aksine İngiltere'de ise yüzyıl kadar öncesi 1800'de tarımsal nüfus % 37'ye kadar düşmüştü. Bu yüzden İngiltere'nin yüz yıl kadar gerisindeydi, en azından şehirleşme ve sanayileşmede ve dahası. Bununla beraber, yetersiz toprak olduğu için dağıtılan toprak o kadar küçüldü ki insanlar topraktan geçinemez hale geldiler ve bunun sonucu olarak elbette ki toprağı bırakmak zorunda kaldılar ve böylece her yerde oldukları için topraksız işçi sınıfı elde etmiş oluyorsunuz. Fakat Avrupa'da bıraktıkları durum, Avrupa'dan bahsederek yani köylerdeki fakirlik o kadar kotuydu ki, insanlar şehirlere taşındıklarında bu bir adım daha kötüye gidiş anlamına geliyordu.

Bu gerçekten korkunçtu. 1930'larda hem Amerikalılar hem de Mao, Mao ilk akademik çalışmasını Çin'deki kırsal kesim fakirlerinin koşullarını inceleyerek yaptı ve böylece 1930'larda bir işçiye ödenen ücretlerle ilgili oldukça fazla veri ortaya çıktı. Bir işçiye bir günlük iş için ödediğiniz ücret bir eşegin yemi için ödenen parayla aynıydı. Bir eşek ve insanın günlük maliyeti aynıydı ki durum bu kadar berbattı. İnsanlar hangisini kiralamayı tercih ettiler peki? İnsan mı kiralarsanız, yoksa bir eşek mi satın alırsınız? Günlük maliyetleri aynı, peki hangisi?

Öğrenci: ne yapacağınıza göre değişir.

Profesör Robert Wyman: peki insanın ve eşegin yapabildiği her şey diyelim, ama özellikle de eşekler, bir eşek ne yapabilir ki? Bir şeyler taşır. Görünen o ki insanı tercih ettiler. Peki ya neden? Çünkü eğer bir eşeginiz olursa onu her gün beslemek zorundasınız, hatta çalışmadığı günlerde bile. Fakat eğer bir insanı işe alırsanız ona çalıştığı gün için ödeme yaparsınız, özellikle ve temel olarak da geçinmesini sağlayacak kadar az bir düzeyde, sadece az çok eşeginiyle aynı olan miktarda çalışmasını sağlayacak kadar yeterlilikte yiyecek verirsiniz. Ayrıca ihtiyacınızın olmadığı durumlarda da, hasat bittiği zaman ya da taşıyacağınız bir şey olmadığı zaman mesela, sadece güle güle dersiniz. Bütün zamanlar boyunca Çin şehirlerinde gördüğünüz şey çok az miktarda mekanize olmuş ulaşımı vardır, her şey çekçekler ile taşınırdı; çekçek bir koltuktur fakat insan taşıyıcılar bütün eşyayı şehir içinde ve şehirlerarasında taşıyorlardı.

Ayrıca tarlalarda da iş o kadar ucuz ve tarla başına düşen insan sayısı o kadar çoktu ki ağır iş yaptırmak için hayvan kiralamanızı sağlayacak hiçbir ekonomik teşvik yoktu. Bu yüzden, Çin'de çekim hayvanlarının yoksunluğu söz konusuydu ki, Avrupa ve Çin arasındaki şaşırtıcı bir fark da işte bu tür hayvanların yokluğudur. Çok tuhaftır ki bu tür yük çeken hayvanlar sadece çekme işini yapmıyorlar aynı zamanda gübre de sağlıyorlardı ve Avrupa sahip olduğu bütün hayvanlarından yeterince gübre elde ediyordu. Bundan dolayıdır ki Çinliler de insan gübresi kullanmak zorunda kaldılar. Onların adlandırdığı haliyle "gece toprağı" olan tarlalardaki insan gübresini yayma işi tamamen yük çekme hayvanlarının yokluğundan kaynaklanmaktadır. Bu durum 1970'lerin sonuna kadar devam etti, Çin'in bazı bölgeleri halen çiftlik hayvanı alamayacak kadar çok fakir durumdadır. Makineleşmiş bir çiftçiliğiniz yok, iş gücü o kadar ucuz ki ne şehirlerinizde motorize ulaşım araçları var ne de kırsal kesimlerinizde tarımsal makineleşme var.

Toprak çok kalabalıklaştığı için bu tür insanların içine düştüğü çok fakir durumda varlıklarını sürdürmeleri Çin'in gerçekten büyük bir zayıflığıdır. Tepede imparator ve yargıçlar görkemli bir zenginliğe sahipken bu zenginlik gerçekten ama gerçekten de çok fakir olan köylülerin oluşturduğu grubun desteğine dayanmaktadır. Avrupa iyi bir gemi ve nakliye sektörü ve modern silahları geliştirirken, modern silahlanmayı geliştirmeye başlamışken Avrupa'dan nerdeyse bütün dünyaya güçlerini yayabildiler. Avrupa'dan Çin'e gemiyle gitmek çok da kolay değildi fakat 1800'lerin ilk yıllarına kadar Avrupa Çin ordusunu yenmek için Çin'e yeterli askeri gücü gönderebiliyordu.

Geçen defa bahsettiğim gibi aynı zaman diliminde Britanya'nın Çin'le olan ticaretinden korkunç bir ticari açığı vardı. İngilizler çay bağımlısı olmuşlardı ve bütün paraları gidiyordu. Çay bağımlılıkları, tüccarlar her nasılsa çok zekiydiler çünkü paraya boğuluyorlardı. İngiltere en basitinden aslında tüm parasını kaybediyordu ve eğer ticari dengeyi sağlamasalar Avrupalı sanayi devrimini durdurabilecek olan bir iflasın eşiğine gelecekti. Sanayi devrimini beslemesi gereken para, aslında kafein bağımlılığını beslemesi için Çin'e gidiyordu. Bu gerçekten de çok hem de çok büyük etkiydi ve bu yüzden İngiltere ticari dengeyi tersine çevirme çabasıyla Çin'e Hindistan'dan afyon ithal etmeye başladı ki bu da işe yaradı. Bundan bahsetmişim ki Çinliler seslerini yükselttiler ve " hayır, insanlarımızı bağımlı yapamazsın" dediler, İngiltere ise özgür ticaret diyerek karşılık verdi ve Birinci ve İkinci Afyon Savaşlarında Çin'i işgal etti.

Yaklaşık 1840 yılına kadar şu açıktı ki Çin askeri olarak kâğıttan kaplandı. Çok güçlü bir otokratik devlette çok büyük bir nüfusa sahip olmalarına rağmen, batının askeri gücüne yanıt veremediler. Kısa bir süreliğine Afyon Savaşından önce bir kere yendiklerinde Çinliler afyon kaçakçılarını ülkeden defettiler. Peki, onlar nereye gittiler? Şu anda Hong Kong olarak adlandırılan güney Çin'in kıyılarından içeride olan küçük bir dağlık adaya gittiler. Kaçakçıların sığınağı olarak başladı ve temelde büyük Jardine Matheson ve bütün büyük İngiliz zenginler aslında Çin'deki afyon ve uyuşturucu ticaretinden doğmuştur. İngilizler, Çin'in bazı bölgelerini kontrol etmeye başladılar, sonra Almanlar, sonra Fransızlar geldi ve Amerikalılar Çin hükümetinin biraz olsun gücü varken o dönemde İngilizler ve diğerlerine uyguladığı bazı yasaklamalardan muaf bir şekilde uyuşturucu ticaretine karışmaya başladı.

Daha sonra 1900'lerin başlarında Japonya modernleşti ve Çin'i işgal etti ve bunun nihai sonucu şuydu ki ilk Afyon Savaşı'ndan beri 115 yıl boyunca Çin aslında Avrupalı sömürgeci devletlerin ve yeni ortaya çıkan sömürgeci Japonya'nın insafına kalmıştı. Son bölüm ise tabii ki de Japonya'nın Çin'i işgal ettiği ve Çinlilere akıl almaz şekilde acımasız davrandığı 2. Dünya savaşı oldu. Ve size eskilerden bir şey okuyayım, Nanking'in tecavüzü ile ilgili bir hikâye ve bundan sonra da çok, hem de çok kısır döngü şeklinde bir iç savaş olan ve komünistler tarafından kazanılan komünistler ve milliyetçiler arasında bir savaş oldu. Aslında Çin bu 115 yıllık hükümet çözümsüzlüğünden ve dış kuvvetler tarafından sömürülmesinden dolayı perişan oldu.

Bu, tarihe atılan bir dipnot olarak, toprak kıtlığı da Çin için büyük bir sorun olmayı sürdürüyordu. Özellikle de kurak ve tepelik topraklar, size bir defasında şunu dediğimi hatırlayabilirsiniz ki Amerikan yiyecekleri Çin'e girdikçe ve çiftçilik arttıkça insanlar da kurak ve dağlık topraklarda da yiyecek yetiştirebileceklerini öğrendiler ve bu yüzden nüfus işte bu verimsiz topraklara yayıldı.

Şubat'ta, sadece bir ay önce bu yıl şubat ayının sonunda the Times 'da bir haber vardı. Habere göre Çin şu anda aynı zamanda her yarım yüzyılda bir yaşadıkları anlamına gelen 50 yıldır en kötü kuraklık dönemini yaşıyormuş ki bundan dolayı da aslında çok da inanılması güç ve sıra dışı bir şey değil. Buğday ürününde mesela, bir çiftçinin toprağı yaklaşık yarım hektarın 3'te 1'i kadardır, size, kişi başına düşen ortalama tarım arazisi miktarının yarım hektarın 10'da 1'i kadar olduğunu söylediğimi hatırlarsanız. Yani bu adam böylece zengin olmalı çünkü olması gerekenden ortalama 3 kat kadar çok toprağı var, yani yarım hektarın 3'te 1'i. Peki, neden bu kadar çok toprağı var? Çünkü kurak bir bölgede dağlık bir yamaçta tarım yapmaktadır. Böyle bir yerde yarım hektarın 10'da 1'i büyüklüğünde bir toprakla geçinemeyiniz, yarım hektarın 3'te 1'i büyüklüğünde bir toprağı ihtiyacınız olacaktır.

Bazı tarım bölgelerinde su yatakları o kadar tüketilmiş durumda ki artezyen kuyularından su çıkarmak için neredeyse 1 km aşağıya inmeli çünkü daha yukarıda olan su çoktan tüketilmiş durumdadır. Bu kuraklığı yasayacaklardı zaten. Bu insanlar iyi zamanlarında yarım hektarın 3'te 1'i kadar olan toprakla geçiniyorlar. Dağlık, kayalık olan ve kurak yamaçlarda daha fazla yapamazsınız. Ve şimdi de dünyadaki ekonomik çöküşle birlikte kırsal kesimlere, tarlalara milyonlarca göçmen geri dönmektedir ve bunlar bir şekilde, her nasılsa çok kötü durumdaki tarımla desteklenmek zorundadır.

Son olarak Kore Savaşı'ndan sonra, Kore savaşından bahsetmeyi unutmuş olabilirim bu arada, Amerika'daki bazı grupların dediğine göre Amerika Çin'i işgal edecekti. O zamanlar bunların Çin'i bombalayarak taş devrine geri götürmekle tehdit ettiği zamanlardı. Bu ifadeyi biliyor muydunuz? Bu ifade Çin'i taş devrine geri bombalamanın en büyük destekçilerinden olan Kaliforniya'dan senatör William Knowland'a ait idi. Birleşik devletler Çin'i işgal etmedi ve Çin Kuzey Kore'de onlarla savaştı. Oldukça iğrenç bir durumdu bu. En sonunda barış oldu. Verilerimiz Kore savaşının sonuna denk gelen 1952'yi göstermektedir ki bu dönemde Çin 13. Yüzyıldaki Sung Hanedanlığının sonunda sahip olduğu kişi başı milli gelirden belirgin bir şekilde daha düşük bir orana sahipti. 700 yıl geçmiş ve bu 600 – 700 yıl boyunca insanlar için de olsa hiçbir ilerleme olmamıştır. Bu durum tam tamına nüfusun ve üretimin oldukça çok arttığı fakat ikisinin de birbirini götürdüğü ve açık bir ilerlemenin olmadığı Malthus'un tarif ettiği durumdur.

Çok güçlü olan ve gücünü kullanmaktan ve otokratik olmaktan çekinmeyen yeni bir komünist hükümet geldi. Hemen bir takım iyi işler yaptılar, yoğun bir şekilde halk sağlığına yatırım yaptılar ve hijyen, hastalık kontrolü ve böcek ve haşere kontrolü için en temel önlemleri aldılar. Bu büyük bir şeydi. Hoparlörler, evet o dönemde Çin'in her yerinde hoparlörler insanlara bir şeyler söylüyordu ve düşünmek için zamanınız yoktu çünkü her yerde size konuşan hoparlörler vardı. "Şerefli büyükler lütfen yerlere tükürmeyiniz." Herhangi biriniz- Çinli- bunu ya da bununla ilgili hikâyeler duydunuz mu hiç? Duymuşsunuzdur. Sinekleri öldürmek için büyük bir kampanya vardı çünkü sinekler tuvalette olmayan ya da tuvaletten henüz gitmeyen dışkılarından hastalıkları yayıyorlardı bu yüzden önce dışkıya konuyorlardı ardından da size konuyorlardı. Bu yüzden aynı şey, bir sineği ilaçladılar ve böylece milyonlarca sineği öldürmüş oldular. Sebebi sineklere yönelik bu büyük operasyon mudur, değil midir bilmiyorum ama sinekler Çin'de eninde sonunda kontrol altına alındılar.

Bunlardan dolayı hatırlayınız ki hükümetin mahvolmuş bir ülkede kontrolü ele aldığı 1949 yılından 1957'ye kadar 8 yıl içinde ölüm oranı daha önceki orana göre yarı

yarıya azaldı. Bu muhteşem, muhteşem bir başarıydı. Peki, ölüm oranını yarı yarıya indirdiğinizde ne olur? Tabii ki nüfus patlaması; bu yüzden Çin komünistler başa geldikten sonra en aşırı nüfus patlamasını yaşadı. Artık cahil değillerdi. Nüfus patlamasından endişe ediyorlar mıydı? Yanıt, tabii ki de hayır. Marksist teori oldukça doğumdan yana bir düşünce taşıyordu. Marks, Malthus'tan nefret ederdi, komünistlerin uzunca bir Malthus karşıtı yazıları vardır, sosyalistler ise Malthus'a hakaretler yağdırır, çünkü gerçekten de iki zıt kutuptular. Şimdiyse bir tür sağ kanat ve aşırı sol grup Malthus'a karşı çıkar ve liberaller ile ilımlılar ona daha yakındır.

Her halükarda, Marksist teori aslında bunu söyler. Kapitalist ekonomiye bir bakın; kapitalist işçiyi alır, fabrikada çalıştırır ve ekonomide bir fazlalık yaratırlar, böylece kapitalist bu fazlalıkla oldukça iyi bir şekilde yaşayabilir. Sosyalist ekonomi de aynısını yapabilir. İşçiyi çalıştırabilir ve onun üzerinden bir fazlalık yaratabilir fakat büyük ve görkemli köşkler ve purolar almak yerine; sosyalist hükümet o parayla insanların yararına tekrar yatırım yapar ve böylece daha fazla insan daha mutlu olur. Orijinal Marks doktrininde, Marks şunu açıkça söylemektedir ki kapitalistin işçiyi sömürdüğü gibi devlet de insanların yararına harcaması koşuluyla insanları sömürebilir. Bunu Marks'tan Çin'e tercüme edildiği şekliyle söylersek, onlar Malthus teorisini her insanın bir ağızla doğduğunu yani insanın tüketici olduğunu ve bunun da keki böldüğü anlamına gelen insan-ağız teorisi, yani temelde Çince'de "ren kou lun" gibi bir şey olarak adlandırıyordu. Marksistler ise teorilerini bir insanın sadece tüketmek için bir ağızla dünyaya geldiğini değil de aynı zamanda iş yapmak için bir elle de doğduğu anlamına gelen insan – el teorisi olarak tercüme ediyorlardı. Esas soru ise sosyalist devletin ellerin, ağzın gerektirdiğinden daha çok üretmesini sağlayıp sağlayamayacağıdır ki bu yüzden bir şey almadılar ve fazla nüfustan yanaydılar.

1949'da oldukça perişan haldeki bir ülkenin başına geçen Mao "devrim, artı üretim Çin'in büyük ve artan nüfusuna iş vermesini ve onları beslemesini sağlayacaktır" dedi. Bazı gerçekleri öğrenene kadar endişelenmediler. 1953'te ilk ulusal nüfus sayımını yapabilecek kadar istikrarlıydılar. O zamanda ülkede 426 milyon kadar insanın olduğunu düşünüyorlardı ve bu sayı iç ve dış savaşlar ve Çin'deki doğal afetlerden dolayı yüzyıl içinde artmamıştı. O halde aslında bu şartlar altında nüfusun artmayacağını düşünüyorlardı. Ardından bir nüfus sayımı yaptılar ve tahmin ettikleri sayıdan yüzde elli daha fazla olan 600 milyon kişi saydılar.

Bulmayı bekledikleri ve buldukları miktar, yani hata o zamanki bütün Amerika'nın nüfusuna denkti; bu yüzden de bu onlar için büyük bir şok oldu. Sonunda ise Çin mantıklı davrandı ve acilen sterilizasyon ve kürtajı bir de gebeliği önleyici hapların ithalini ve satışını yasallaştıran gebelik önleyici hap ve kürtajı teşvik eden yasayı çıkardı. Ortada küçük bir sorun vardı; herhangi doğum kontrol araçları yoktu ve bunu üretecek imkân ve araçlar da yoktu bu yüzden bunların ithalini yasallaştırdılar ve ithal ettiler. Ancak, o zamanlarda Çinlilerde döviz yoktu çünkü herhangi bir ekonomik gelişmenin çok çok gerisindeydiler, bundan dolayı da yabancı paraları yoktu işte.

Şehirlerde ise her zaman biraz para vardı, bu yüzden şehirlerde bazı gebelik önleyici haplar ve aletler vardı fakat o zamanlar insanların büyük çoğunluğunun yasadıkları yer olan kırsal kesimlerde ise esasında bunlara erişim yoktu. Ya da diyelim ki erişimleri oldu o zaman da buna maddi güçleri yetmiyordu, bu yüzden ki devletin bu politikası aslında anlamsızdı.

Peki, hükümet ne yaptı? 1956'da bir şeyi açık açık söylemenin bir işe yaramadığını fark ettiler ve o zaman 'biz de geleneksel tıbbı kullanalım' dediler. Bütün eski, geleneksel doktorlara ne yapmak gerektiğini sordular. Gebeliği önlemenin geleneksel yollarını biliyor olmalısınız, geleneksel bir yolu olmalı bunun ve kadınların çocuk sahibi olmalarını engelleyen bir şeyler olmalı dediler. Bunlardan biri oldukça popüler oldu, özellikle de basında. Regl döneminin bitmesini takip eden üçüncü günde, kadın 14 tane canlı kurbağa yavrusu yemeli, ardından ertesi gün de 10 tane daha yemeli sonra da kadının 5 yıl boyunca çocuğunun olmayacağı garantiydi. Eğer ki kadın bunu iki kez yaparsa, bu durumda geleneksel tıp kadının kalıcı olarak kısırlaşacağını söylüyordu.

Hükümetin böylesi bir politikanın gerçekten arkasında olup olmadığını tam olarak net değildir. Bu hükümetin uyguladığı bir prosedürdü, fakat medya bunu aldı ve Çin'de bu büyük bir medya konusu oldu ve insanlar tarafından da çokça takip edildi. Çin'deki çok küçük bir çevreci grup insanların bütün bu kurbağaları yediği için kurbağaların soylarının tükeneceği konusunda gerçekten endişeliydi. Nihayetinde Çin Bilim Akademisi bunu araştırmaya başladı, istatistikler tuttu, bazı deneyler yaptı ve tam olarak ne bulduklarını bilmiyorum fakat sonunda; hayır, bu işe yaramıyor dediler.

Şimdi tahtamıza geri dönelim, şimdi ne yapacağız. Hımm, bir sonraki raunt olan 1957/1958 akupunkturun gebeliği önleyici tedavi olarak kullanıldığı yıllardı. Unutmayın ki akupunktur Çin'de asla burada kullanıldığı şekliyle ve amacıyla kullanılmamıştır ve kullanılan iğnelerin sterilize edilmemesinden dolayı hepatitin yayılmasından başka da bir işe yaradığına dair bir kanıt yoktur. Bunu bütün Asya boyunca görebilirsiniz. Bundan daha önceki derste de bahsetmiş olabilirim, işte bu yüzden haydi, şimdi bunu gebeliği önlemede kullanalım dediler ve tabi ki de herhangi bir faydası da olmadı.

Politik olarak hükümet, tekrardan, çok yeni bir şeydi ve geleneksel Marksistler hala daha diğer daha modern olan devletlerin desteklediği aile planlamasına karşıydılar bu yüzden hükümet kararsızdı ve bu konuda bölünmüştü. Fakat 1956'da, o zamanda çok güçlü biri olan başbakan Zhou En-lai çocuk doğumuna sınırlandırmalar getirmeye çalıştı ve nüfus üzerine batı düşüncesinden, ileriye doğru ise Malthus'tan oldukça etkilenen güçlü ve etkili ekonomistler tarafından da destekleniyordu. Hemen bir sonraki yılda, yani 1956 bütün bunlara, doğum kontrolünü uygulamaya çalışmaya başladıkları yıldır ve hemen bir sonraki yılda bir Çinli temizliği vardı.

1957 yılında sağcılık karşıtı bir kampanyaları vardı ve Batılı fikirlerden ve Batılı ekonomik fikirlerden çok etkilenmiş insanlar- - unutmayın Malthus Batı ekonomisinin babası olarak adlandırılırdı- -arındırıldı ve onlar aile planlama kampanyalarına katıldılar. Sonunda, aile planlaması üzerinde hiç etkisi olmadı, hiçbir metot, hiçbir eğitilmiş aile planlama personeli, kırsal kesimlerde hiçbir altyapı ve bununla alakalı hiçbir gelenek yoktu.

1958 yılında, parti komünleri organize etmeye başladı ve muhtemelen siz onlar hakkında epey bir şeyler biliyorsunuzdur. Bunlar tek bir halk içerisinde 5,000 aileli dev tarımsal teşebbüslerdi. 5,000 ailenin sahip olduğu topraklardan elde edilen tüm ürünler havuza toplandı ve birlikte üretilip, birlikte tükettiler. Bazı yazlarda iklimik sebeplerden dolayı hasat çok harika oldu ve bilgiler geldikçe Komünist Çin liderleri cevabın halkta olduğuna karar verdiler. "Bu halk sistemi altında ne kadar iyi olduğumuza bakın." Ürettiklerine bağlı olarak ödüllendirilen ve ya da cezalandırılan

kadrolar kesinlikle çalgınca rakamları şişirdiler ve kırsal kesim üretiminin iki kat fazla olduğunu, on kata kadar arttığını ve hatta daha fazla arttığını iddia ettiler. Gerçekten hasat iyiydi fakat diyebiliriz ki zayıf politik süreçten dolayı son derece şişirildi.

Resmi olarak aile planlamaya zorlanan, işleyen gerçek bir politika olmayan, bunun lehinde olan sağıcılardan kurtulmak istenen yıllardan sonra 1958 yılında onlar tekrardan geri adım attılar. Aile planlamasından uzaklaştılar ve 1958 yılında Komünist Partinin Merkez Komitesi, halkın çok başarılı olduğunu ve Çin'in aşırı nüfus konusunda daha endişelenmemesi gerektiğini söyledi.

Bunun tersine, sorun "nüfusun aşırı olması değil, iş gücünün yetersiz olmasıydı." Temel olarak taşıdıkları şey, Jonathan Spence' Çin Tarihi'nde diyor ki "ütopyanın bu görüntüsü zehirleyiciydi." Dünya görünüşünün ayarı kaçır kaçmaz, tehlike çok da arkada değil hemen arkanızdadır ve bu, Büyük Sıçramaydı.

"Büyük Sıçramanın" içeriği şudur; Amerika Çin'i tehdit etti ve nükleerle temelde de imha etmeye tehdit etmeye devam ediyordu ve Mao buna yanıt verdi: "eğer sen yüz milyon insanı öldürürsen, ben çok daha fazla insana sahibim"; çok acımasız ve ters bir yanıt. Mao ve tüm Çin'in bildiği yanıt Amerika'yı askeri güçte yakalayabilecek kadar hızlı sanayileşmeydi. O, Çin'in yeterince hızlı sanayileşmediğini ve Batı seviyesini hemen yakalamak zorunda olduğunu biliyordu. O, aslında - emretti- emirler sanayileşmeye olan gücü ortaya koymak için merkezi bürokrasiden gönderildi.

Tarımı unutun, çok yiyeceğimiz var, halk çok yiyecek üretiyor, endişelenmemizi gerektirecek bir şey yok. Hatta arka bahçenize demir döküm aleti koyun, ufak ocaklar inşa edin, demir dökümü yapın. İnsanların demir cevheri yoktu ve böylece oldular, tencere ve tavalarını aldılar, onları döküm aletinin içine koydular sonra tarla araç gereçlerini aldılar ve onları da döküm aletinin içine koydular. Eğer Çinliyseniz, ailenin ya da başkalarının o günlerle ilgili konuştuğunu hatırlıyor musunuz? Ve yine sen; burada Çin'de doğan kimse yok fakat o çok çok büyük arka bahçe demiriydi ve iki şeyle sonuçlandı. Birincisi, tarım araç gereçlerini harap ettiğinde, tarım berbatlaşır ve arka bahçende dökümünü yapabileceğin demir iyi demir olmaz bu yüzden bu çok da faydalı değildi. Bunun yan etkisi şuydu ki tarım ürünleri düştü, kesinlikle düştü.

Aynı zamanda halkın bir parçası olan insanların hep beraber yemek yiyebildikleri yerler olan aşevleri kuruldu. Amacın iki basamağı vardı. Birincisi istedikleriydi - Çinliler ülkeyi modernleştirmek için çok çalışıyorlar, ülkeyi geliştiriyorlar ve her ailenin eve öğlen ve ya akşam yemeğiyle gitmesi özellikle ilkel yemek yapma, toplama ve hazırlama teknolojisiyle yemek hazırlamayı içeren büyük bir iştir.

Kendini yemeğe adayan ekibiniz varsa, binlerce insan için yemek yapabilirsiniz, o zaman açısından etkili bir şekilde yapılabilir. O, ekonomik açıdan çok etkili bir şeydir. O, ayrıca evde çalışmak zorunda olan kadın için feminist taraflı bir tedbirdir. Kadınlar tarlalarda çalışıyordu, erkeklerse eve gelip dinlenebiliyordu fakat kadınlar aynı zamanda yemek ve çocuklarla da ilgilenmek zorundaydı. O, hem ekonomik rasyonelleştirme tedbiri hem de feminist taraflı bir tedbirdi. Sonuç ise tüketim artışıydı.

Geleneksel olarak Çinliler dünyadaki tüm fakirler gibi çok tutumlu oldular her piriç tanesini sayarlardı. Fakir bir ailede yiyecek varsa sadece hayatta kalabilmek için

gerekli olanı yer ve geri kalanını daha sonra yemek için saklar, çünkü gelecek her zaman çok belirsizdir. Ortak kullanılan bir mutfak varsa yiyeceğinin hepsini yememek pek da yarar sağlamaz çünkü tamamını yemezsen başkaları onu senin yerine yiyecektir. Herkesin kendine göre bir alanı ve sorumluluğu yok bu yüzden herkes çok yedi ve tüketim hızla arttığında üretim en alt seviyede oldu. Bu ikisinin zıt olmasının sonucu ise tam bir felaketti.

Felaket gözler önüne serilmişken, Çin o zamanda yeterince otoriter bir yapıya sahipti ki kurmay heyetleri daha yüksek makamlara güzel haberler vermek zorundaydılar, böylece yerel halkın gözleri önüne serilmiş olan felaket haberleri üst makamlara ulaşmıyordu. Görünen o ki üst makamlar gerçekten de tarımsal üretimin tüketimle aynı hızda olduğuna inanıyorlardı. Üst makamlar, özellikle de Mao, sadece kırsal kesimlerdeki tarımsal üretim raporlarının parıltısını görüyorlardı.

Gerçekleşen şey büyük kıtlığa doğru atılan büyük bir adım oldu. Bu dönem boyunca birkaç milyon kişi yetersiz beslendi ve daha sonra da açlıktan öldüler, yetersiz beslenmenin kaynağı oldu bu ve sonra da insanlar açlıktan öldü. 1959'dan 1961'e kadar büyük kıtlıklar oldu, bu kıtlık dönemlerinde kaç kişinin öldüğünü bilmiyoruz. Tahmini rakamlar 20, 30, 40 ya da 50 milyon insanın açlıktan öldüğüdür ancak gerçek sayının ne olduğunu bilmiyoruz.

Şimdi de diğerini önce göstereyim, evet bu eski bir dünya nüfusu göstergesidir, siyah olanlar hariç daha eskilere gidebilirsiniz. Başka da yok, şuradaki görüntüyü görüyor musunuz? Bu dünya nüfusunun bir parçası olarak Çin'deki büyük sıçramayı göstermektedir. Eğer ki dünya nüfusunu daha geriye taşırsanız Kara Ölüm dışında böylesi bir görüntü göremezsiniz. Diğer bütün felaketler bununla katiben kıyaslanamazlar. Bu, Batının tahmini rakamlarını göstermektedir ki bu da yaklaşık 30, 40 milyon civarı insanın ölümünü işaret etmektedir.

Resmi Çin istatistiklerine göre ölüm oranı 10 milyondan 25 milyona çıkmış ve bölgeye göre bakmamız lazım çünkü 1, 2, 3 yıl boyunca bu şekilde olmuş ki bundan dolayı da belki de daha fazla yani 25 milyon kadar ölüm olduğunu tahmin etmektedirler. Bu resmi Çin istatistiklerinde böyledir. Tabi ki bu aşırı fakirlikte doğum oranı da düşmüştür ancak sonrasında ise yiyecek yeniden var olduğunda artmıştır.

Bundan dolayı hikâyenin ana fikri şudur ki komün sistemin ilk safhalarında Çinliler görünen o ki, kıtlığı kökünden bitirmişlerdir. 115 yıllık perişan bir tarihe sahiptiler, komünistler geldi ve ardından da durum çok hızlı bir şekilde iyileşti ve çözümün onlarda olduğuna karar verdiler. Nüfus gibi temel gerçeklere dikkat etmek zorunda olmadıklarına karar verirler ve gerçeğin doğru olmayan bir görüntüsüne inanırlar. Aynı zamanda, ülke hala felaketin kıyısında yürüyor, kıyının altında kalmadan ve devrimden önceki felakete düşmeden önce de devrimden sonra da onlar kıyıdaydılar fakat farkına varmadılar. Bu yüzden o, aptallıktı. Politik hata onları kıyıya sürüklüyor ve büyük miktarlarda ölümlerinizi var.

İnsanlar nüfus ve dünya ile alakalı çevresel kısıtlamalardan konuşurken, burada insan sayısındaki fiziksel kısıtlama çeşitlerinin de olduğunun farkında olmalısınız. İnsanların yaptığı en hassas şey, toplumsal ve politik düzenlemelerdir. Olan şeyler sıkılaştıkça, bunun altında yatan temel bir sorun yoktur, insanların buna karşı politik yanıtları, insanların buna karşı kişilerarası yanıtları uyum sağlayamaz ve bunun gibi büyük hatalar yapmaya başlarlar ve dünyaları yıkılır. İnsanların birbirleriyle yaptıkları

politik ve siyasal düzenlemeler çok hassastır ve nüfus stresi politik ve toplumsal düzenlemeler aracılığıyla felaket boyutta etkilere sahip olacaktır.

Bundan sonra Çin hiç dinlenmedi. Büyük Sıçramadan 1960'ların başlarından 60'ların ortalarına uzanan Kültürel Devrim'e kadar daha çok kargaşa vardı. Büyük açlıktan sonra devlet dersini aldı ve doğum kontrolü ile alakalı tavrını tesis etti ve tekrardan metot, çok büyük bir propaganda haline geldi.

O zamanlar propaganda erkek odaklıydı ve Çin basını 25 yaşına gelmemiş erkekleri müşteri olarak topluyordu. Bunun genç erkekleri seksten kısıtlama demek olduğunu tekrardan hatırlayın. Seks vücut sıvısının yoğun bir şekilde dağılması, cinsel sinir zayıflığı, düşük maneviyat, baş ağrısı, tüm vücutta halsizlik, aşırı zayıflama, sersemlik, tansiyon, hafıza kaybı, erken yaşlanma, zihinsel ve bedensel ağrı ve güçsüzlük olarak tanımlanırdı. Şimdi ben bunları öğrencilerin sorunları olarak duyuyorum, fakat onlar bunu seks eksikliğine bağlıyorlar, fakat aynı zamanda Çinliler bunu sekse bağlıyorlardı bu yüzden seks yaptıkları zaman bu riskleri aldıklarını düşünürlerdi.

Yine de, şehirlerdeki durum böyleydi; şartlar, konut sıkıntısı, şehirlerdeki fakirlik doğurganlığı azalttı. 1964 ve ya 1966'da şehir doğurganlığı kadın başına 3 çocuğa düştü. 1974'e kadar şehirli kadınların doğurganlığı yer seviyesine düştü böylece şehir doğurganlığı hızla aşağı düştü ve çökmeye devam etti, 1980 yılında 1.1 idi.

Kültürel Devrim boyunca seviye yüksek kaldı çünkü o, bir kaostu ve hiç kimse dükkânları izlemiyordu. 1970 yılında kırsal kesimdeki kadınlar arasında seviye 6.4 idi, bu çok eskiden beri geleneksel orandı, yani kırsal kesimdeki kadınlar arasında bilinçli doğum kontrolü yoktu. 1969'lara kadar nüfus 800 milyonu aştı ve 1971 yılında doğumların % 21'i, beş doğumdan biri ilk doğumdu, hemen hemen % 17'si ikinci doğumdu fakat % 62'si 1970 yılında üçüncü ve ya daha fazla doğumdu bu yüzden de herkesin üç ve ya daha fazla çocuğu vardı.

Büyük Sıçrama ve Kültürel Devrim'den sonra siyasi kararlılık sağlandığında, devlet gerçekten ciddi, güçlü bir aile planlama programını başlattı. 1971'den başlayarak onlar Wan, Xi, Shao; yani, 'daha sonra, daha uzun, daha az'ı tanıttılar. Amaçladıkları şey, daha geç evlilik, daha uzun doğum aralıkları ve toplamda daha az çocuğa öncülüktü.

Bunun propagandası yoğun bir şekilde yapıldı. Bu tartışmaya çok açıktır, fakat genel olarak içerisinde çok fazla baskı olmadığı düşünülürdü. O, iyi kötü bir gönüllülük kampanyasıydı.

Eğer yapabilirsem, size bir grafik göstermek isterim- -tamam işte bu. Çin'deki toplam doğurganlık grafiği ve yıllarını çıkardım. Bir dakika içerisinde size yılları göstereceğim. Wan, Xi, Shao ve on yıl süren gönüllülük politikası ve daha sonra başta gönüllü olmayan bir çocuk politikasına sahiptiniz ve bunun hakkında ne zaman düşünürsünüz? Tek çocuk politikasının nerede başladığını düşünürsünüz? Bu grafikte nerede? Size politik programların etkisini göstermek için mi? Fikrim yok. Neyse bir çocuk politikasının etkili olduğunu düşünüyor musunuz?

Öğrenci: Evet.

Profesör Robert Wyman: Evet, bu yüzden onu koyuyorsun - -

Öğrenci: Nereye koyduğumu bilmiyorum.

Profesör Robert Wyman: Tahmin et. Biliyorum ki senin belki de burada ... belki de şurada. Bu Büyük Sıçramanın geriye düşüşü. Tek çocuk politikası burada başlar, az çok gönüllülük ve Wan Xi Shao dönemi boyunca yaklaşık 10 yıl alan bu batışı hedef alır. Çin doğurganlığındaki büyük düşüş burada olur ve daha sonra onlar hemen burada tek çocuk politikasına başlıyorlar, size gerçek tarihleri göstereceğim. İşte 1980, tek çocuk politikası burada başlar ve hemen doğurganlık düşer, daha sonra sabitlenir ve sonuç olarak size çeşitli sebeplerden dolayı onun yavaşladığını göstereceğim.

Geriye gidelim, bilmeniz gereken en önemli şey şudur ki 1970 ve 1980 arasındaki tek çocuk politikasından önceki Çin doğurganlığındaki ciddi düşüşün olduğu 10 yıllık düşüştür. Olan şey 1970'lere kadardı, tarif ettiğim gibi kırsal kesimlerde aile planlama servisi yoktu ve sadece birkaç büyük şehirde sınırlı servisler vardı. Bu politikanın bir parçası olarak 1970'lerden başlayarak gebelik önleyiciler bulunur hale getirildi; tabuları etkisiz hale getirmek için büyük propagandalar yapıldı. Köylüler birçok tabuya sahip ve geç evlilik yaptılar ve küçük aileleri cazip duruma getirdiler.

Bu düşüş- -o zamandan beri bunun gibi hızlı düşüşler gördük, fakat bu düşüş zamanında yabancı gözlemcilerle göre inanılmazdı. 10 yıl içerisinde doğurganlığımız 6'dan 2.5'ağa düştü. O zamanlarda bu Çin gibi çok geniş ve çok geleneksel bir ülke için inanılmazdı. Demek istiyorum ki bu doğrudu; bu konudaki Çin istatistikleri çok iyiydi. Bu durum, hükümetin tam desteğini alan bir aile planlama programının neleri başarabileceğini gösterir. Bilim adamları bunun insanlık tarihinde bugüne kadar büyük bir nüfusun doğurganlığında kaydedilmiş en olağanüstü azalma olduğunu söyledi.

1979'da ikinci ulusal nüfus sayımının sonuçları yayımlandı ve nüfusun bir milyara yaklaşıyor olduğu belliydi. Şimdiye kadar biz Çin'in bir milyardan fazla insana sahip olduğunu duymaya alıştık, fakat daha sonra tek bir ülkenin bir milyar insana sahip olması fikri kesinlikle akıllara durgunluk vericiydi ve hatırlayın 1979, Çin ekonomik mucizesinden epeyce önceydi, bu yüzden bunlar dünyaya gelen bir milyardan fazla fakir insandı. Çin bunu açıkça gördüğünde, sahip olduğu nüfus- - onların çok iyi ekonomik kazançları vardı, gerçekten iyi bir ilerleme yapmışlardı, fakat onlar nüfus artışının bütün kazançlarını yiyip bitirmiş olduğunun farkına vardılar.

Mesela; nüfus sayımından önce 1957 ve 1978 yılları arasında tahıl üretimi yıllık % 2.3 arttı, fakat son derece azalmaya başlayan kişi başına tüketim bu yıllarda sadece % 0.2 arttı, bu yüzden o çok küçük- -on yıldan fazla bir sürede üretimdeki yıllık % 2.3 büyük artış- -20 yıllık dönem, 21 yıllık dönem çok çok iyi fakat, nüfusun yaklaşık aynı oranda arttığına, yaşam standartlarında çok küçük bir ilerleme olacaktır.

Yaşam alanları yarım milyar metrekare kadar arttı. Ev inşasında fakir, küçük bir ev inşaatında; fakat bir şey, yarım milyar metre kare, bir metre bir yard kare gibidir. Nüfus arttığı için, kişi başına düşen konut alanı 4.5 metre kareden 3.6 metre kareye düştü. 3 metre 9 X 9 gibidir ve bu gelişen bir ekonomi içerisinde kişi başına düşen konut alanıydı.

İşlenebilir toprak 1949 yılında 1 dönümden aşağı düştü, 1949'da 2 dönümden 1983'de 1 dönüme düştü ve o zamandan beri de düşmeye devam ediyor. Aynı zamanda Devlet de nüfus sayımından nüfusun ne kadar genç olduğunu, genç nüfusun ne anlama geldiğini ve ne olacağını farkına vardı.

Öğrenci: Hız.

Profesör Robert Wyman: İvme. Üretken yaşa gelen gençlerin sayısı bu yaşlardan çıkanlardan fazladır, bu da demektir ki, daha fazla çocuk taşıyıcısına sahip olacaksınız ve onlar bunun farkındaydı. 1982 sayımlarından ve yaptıkları diğer sayımlardan görüldü ki nüfus periyodu üretkenlik dönemini bırakan 40'lı yaşlarda 45 milyon kadın, 30'larında 1/3 daha büyük olan 60 milyon kadın, 20'li yaşlarda 80 milyon ve 13-19 yaş arasında ise 125 milyondur. Eğer 13-19 yaş arasındakiler üretkenlik yaşına geliyorsa bu da çocuk taşıyıcılarının sayısının 3 katı demektir yani doğurganlık yaşına giren kadınlar, üretkenlik dönemini bırakanların 3 katı kadardır.

Bu oldukça inanılmaz doğurganlık düşüşünü başarmış olmalarına rağmen, farkına vardılar ki ivmeden dolayı on yıllardır nüfus artmaya devam ediyordu ve onlar bu durum için çok endişeliydiler. O zaman bu durumla nasıl başa çıkacaklarını hesap ettiklerinde Toplam Doğurganlık Oranı 2.5 gibi bir şeydi. Eğer kadın başına bu yaş dağılımında 2.5 çocuk düşüyorsa, ve eğer doğurganlık dönemine girecekler çıkacakların 3 katıysa, doğum oranını düşürmek için ne yapmak zorundasınız?

Şey yapmak zorundasın- - bu matematiksel bir şey.- -1/3'e sahip olmak zorundasın. Doğurganlığa giren kadınlar üç kat arttığına göre, doğumları 3'te 1 oranında düşürmeniz gerekecektir. Ve bebeklerin sayısını düşürmezsin, 1/3'e kadar doğurganlığı düşürmek zorundasın. 2.5 3'e bölünürse 0.8 çıkar. Şimdiki doğurganlık , düşük doğurganlık, 2.5 değerindeki oran, şimdiki düşük doğurganlık oranı demografisi gösteriyor ki üretkenlik yaşına gelen kadınların sayısı 3 kat fazladır., matematik söylüyor bunu, doğurganlık oranını nasıl olursa olsun 0.8 düşürmek zorundasınız.

Bunun çok zor olacağına karar verdiler ve aynı zamanda tek çocuk politikasını başlattılar. Çin tarihinde bugüne kadar sahip oldukları en düşük doğum seviyesi zamanında tek çocuk politikasını başlattılar. Uygulamadan yıllar sonra 1986 yılında önceki yıldan bir milyon fazla doğum var, doğumların sayısı da artmaya devam ediyor.

Bu politika Çin hükümetinin istediği gibi son derece başarılı değildi. 2000 yılında nüfusu 1.2 milyarın altında tutmak istediler. Buna yaklaşmaya başlarken 800 milyar civarındaydı ve onlar umutsuzca rakamı 1.2 milyarın altında tutmayı umuyorlardı ve bunu yapamadılar, rakam 1.3 milyardı.

Kağıt üzerinde politika çok acımasızdı. 1982/1983 yıllarındaki düzenlemeler her köyün doğum sayısına kota getireceğini ve köyün önde gelenlerinin bekleme listelerinin esası üzerinde bunu kişi başına bağlamak zorunda olacağını içeriyordu. Tabi ki önceden çocuğu olmayanlar listeye girebildi. Bir çocuğu olan kadınlar için zorunlu rahim içi kontrol kaydı hakkına sahiptiler ve eğer ki kadın izinsiz hamile kalırsa, çocuk aldırma zorunlu hale gelirdi, bu hikâyeyi daha önce duymuştunuz.

Tekrar dikkat etmeniz gerekir ki, Qing'in bahsettiği kürtajın devletle herhangi bir alakası yoktu. Kimse bilmeden çocuğunu aldırды, yardımcıları bilmiyordu, çalıştığı yer bilmiyordu, devlet çalışanları bilmiyordu, o bir ikna etmeydi, o diğer insanlardan gelen etkiydi, o bu köylere sizi ziyaret etmeyi sürdüren, sana "bu acılara katlanacağım ve çocuğumu aldıracağım" dedirtmek için başının etini yiyen komitelerdi. Devletin yapabileceği hiçbir şey yoktu. Çin'de çocuk aldırma ile ilgili olarak istatistikler çok ilginçtir.

Bundan hemen sonra bir aralar -- en azından resmiyette-- geleneksel olan Çin'de evlilik dışı cinsellik yaşanmaya başlandı. Bir ülke modernleştikçe alışmanız gereken şeylerden biri de evlilik dışı cinselliktir. Kızlar evlenmeden hamile kalıyorlardı ve bu akla hayale sığmaz bir şeydi. Bekar ve hamile olan bu kızlara ne oldu? Aileleri onları çocuklarını aldırılmaya zorladı. Bazı istatistikler evlilik dışı hamile kalan kızların kürtaj sayısının tek çocuk politikası dönemindeki kürtaj sayısını aştığını gösteriyor. Çünkü, tek çocuk politikası gebelik önleyicileri kullanmaya teşvik etti ve gebelik önleyiciler erişilebilirdi bu yüzden de çocuk aldırılmaların sayısı yükseldi ancak haritanın dışında değildi.

Tek çocuk politikası devam etti ve bu konuda kesinlikle şüphe yoktur ki bu temel insan hakları ihlalidir. Bunu duymuşsunuzdur; zorla sterilizasyon, zorla kürtaj. Bunlar kesinlikle oldu. Devlet işinde çalışan yahut da devlet sahipli fabrikalarda çalışan insanları duydunuz ve bu ekonominin küçük bir parçasıydı. Hatırlayın, bu bir sosyalist devletti ve iki veya daha çok çocuk sahibi olan çiftler için çocuk aldırma ve hatta sterilizasyon zorunlu sayılıyordu.

Öğrenci: Aynı zamanda onların yetimleri de var mıydı?

Profesör Robert Wyman: Var mıydı?

Öğrenci: Yetimler veya yetim olan çocukların sayısındaki artış

Profesör Robert Wyman: Evlat edinilmiş çocuklar.

Öğrenci: Doğru. Birçok insanın birden çok çocuk sahibi olması beklenmediğinden bahsediyorum ve kürtaj yaptırmayıp da ikinci bir çocuğa sahip olmayı başarabilenler, bu insanlar çocuklarını yetimhanelere terk ettiler mi?

Profesör Robert Wyman: Evet. Bununla ilgili iyi istatistikler görmedim ve Çin devletinin bu konu hakkında iyi istatistikleri yayınlayıp-yayınlamadığını bilmiyorum. Çok miktarda kız, hemen hemen bütün kızlar, yetimhanelerin fakirliğinden dolayı yetimhanelere gönderildi. Başlangıçta çok parası olmayan kırsal kesimlerdeki yetimhanelerden bahsediyorum, bebeklerin temel ihtiyaçlarını karşılayamadılar, yüksek ölüm ve kötü muameleler yaşandı.

İşte burası, Amerikalıların Çinli bebekleri topluca evlatlık edinmeye başladıkları zamandır ve birçok Amerikalı bebekleri almak için gittiler ve beşiklere bağlanmış, bir deri bir kemik kalmış, vücutlarının her yerinde ağrı olan, çok ama çok kötü durumda çocukların hikâyeleri akla geliyordu. Evet, aslında anlattığım kadarıyla iyi istatistiklere sahip değilim, evet kız çocuklarını yetimhanelere veren kızların sayısında büyük bir artış var. Sanırım bitirmenin zamanı. Gelecek derste de buna devam edeceğiz.